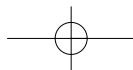
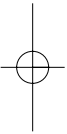
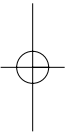
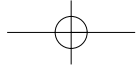
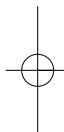
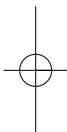

POSTILLE 63 (2011-2012)

Postille 2011-2012

onder redactie van
KERK EN PREDIKING

medewerkers:

Ds. J. van Baardwijk
Ds. A.P. Berensen
Dr. K. Blei
Dr. J.H. Hamoen
Ds. A. Juffer
Ds. A. Kooi
Ds. G.A.J van der Maas
Ds. J.C. Oosterwijk
Ds. H.C. de Reus
Ds. R.H. van der Rijst
Ds. H.P.J. Schormans
Ds. M.J. Tekelenburg
Ds. T.C. Verhoef
Ds. W.T.V. Verhoeven
Ds. J. van Walsum
Ds. B.E. Weerd
Dr. L.H. Westra
Ds. W.G. de Wit
Ds. I. de Zwart

Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

www.uitgeverijboekencentrum.nl
www.postille.nl

Ontwerp omslag: Oblong, Jet Frenken

ISBN 978 90 239 2552 1
NUR 700

© 2011 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

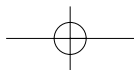
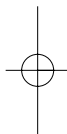
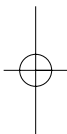
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Woord vooraf			9
Ds. R.H. van der Rijst			
<i>Aandacht voor kinderen in de kerkdienst</i>			11
Ds. W.T.V. Verhoeven			
27 november	Eerste adventszondag	Matteüs 21:5	20
4 december	Tweede adventszondag	Lucas 21:28	22
11 december	Derde adventszondag	Matteüs 11:3	25
18 december	Vierde adventszondag	Johannes 1:23a	28
Ds. J. van Walsum			
24 december	Kerstnacht	Lucas 2:10	31
25 december	Kerstmorgen	Lucas 2:15	34
31 december	Oudjaar	Psalm 71:3a	37
1 januari	Nieuwjaar	Lucas 2:21	40
Dr. K. Blei			
8 januari	Epifanie	Marcus 1:11	43
15 januari	Eerste zondag na Epifanie	Marcus 1:15	46
22 januari	Tweede zondag na Epifanie	Marcus 1:17	50
29 januari	Derde zondag na Epifanie	Marcus 1:27b	53
Ds. A.P. Berensen			
5 februari	Vierde zondag na Epifanie	Lucas 5:8b	56
12 februari	Vijfde zondag na Epifanie	Lucas 5:20b	59
19 februari	Zesde zondag na Epifanie	Lucas 5:32	62
Ds. B.E. Weerd			
26 februari	Invocabit	Jesaja 59:12	64
4 maart	Reminiscere	Jesaja 63:4	68
11 maart	Oculi	Jesaja 64:6	71
Ds. J.C. Oosterwijk			
18 maart	Laetare	Lucas 22:15, 16	74
25 maart	Judica	Lucas 22:29, 30	76
1 april	Palmarum	Lucas 19:41, 42	79

Ds. A. Juffer			
5 april	Witte Donderdag	Matteüs 27:7	81
6 april	Goede Vrijdag	Matteüs 27:51	85
7 april	Stille Zaterdag	Matteüs 27:59	87
8 april	Pasen	Matteüs 28:6	89
Dr. J.H. Hamoen			
15 april	Quasimodo geniti	Handelingen 3:7	92
22 april	Misericordia Domini	Handelingen 3:26	95
29 april	Jubilate	Handelingen 5:12, 18	98
6 mei	Cantate	Handelingen 6:2	101
Ds. T.C. Verhoef			
13 mei	Rogate	Efeziërs 4:25	104
17 mei	Hemelvaart	Efeziërs 1:20b	107
20 mei	Exaudi of Weeskinderen	Johannes 16:7a	110
27 mei	Pinksteren	Romeinen 8:15	112
Ds. H.C. de Reus			
3 juni	Eerste zondag na Pinksteren	Genesis 2:23a	117
10 juni	Tweede zondag na Pinksteren	Genesis 3:7a	120
17 juni	Derde zondag na Pinksteren	Genesis 4:9a	123
Ds. J. van Baardwijk			
24 juni	Vierde zondag na Pinksteren	Genesis 12:1	126
1 juli	Vijfde zondag na Pinksteren	Genesis 18:15	129
8 juli	Zesde zondag na Pinksteren	Genesis 27:27	132
Ds. H.P.J. Schormans			
Zomertijd 1		1 Samuël 4:21	135
Zomertijd 2		1 Samuël 5:11	139
Zomertijd 3		1 Samuël 6:20	142
Dr. L.H. Westra			
Zomertijd 4		Psalm 14:1	145
Zomertijd 5		Lucas 17:1	147
Zomertijd 6		Lucas 14:26	151

Ds. M.J. Tekelenburg			
11 november	Vierentwintigste zondag na Pinksteren	Jesaja 55:3	153
18 november	Vijfentwintigste zondag na Pinksteren	Jesaja 55:8	157
25 november	Zesentwintigste zondag na Pinksteren	Jesaja 55:13	160
Ds. W.G. de Wit			
	Bediening van de heilige doop	Deuteronomium 30:19	163
	Viering van het heilig avondmaal	1 Korintiërs 11:33	166
Ds. I. de Zwart			
	Startzondag	1 Korintiërs 13:13	169
	Afscheid kindernevendienst	Spreuken 4:23	172
Ds. G.A.J. van der Maas			
	Kerk-en-schooldienst	Genesis 25:30-31	175
	Gezinsdienst	Marcus 12:31	178
Ds. A. Kooi			
	Kerk in de marge – dienst met de straat	Johannes 3:16	181
	Kerk in de marge – dienst in het huis	Matteüs 9:9	185
	Kerk in de marge – dienst voor de stad	Numeri 35:15	188
Dr. F. Stark			
	<i>Kort overzicht van homiletische literatuur voor de preekpraktijk</i>		192
	Lijst met gebruikte afkortingen		199
	Register van de behandelde bijbelteksten <i>Postille 63</i>		200

Woord vooraf

Deze *Postille* verschijnt zoals voorheen onder verantwoordelijkheid van Kerk en Prediking. Maar die is niet meer wat ze was. Haar formele positie is in 2010 gewijzigd. In 2000 werd Kerk en Prediking als redactiecommissie verbonden aan één van de werksoorten van de Dienst Kerkopbouw, Theologie en Opleiding (KTO) van de Samen op Weg-kerken. Na de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland in 2004 bleek haar positie niet duidelijk. In 2010 vond daarover een gesprek plaats tussen een delegatie van de redactiecommissie enerzijds en dr. A.J. Plaisier namens het moderamen van de generale synode en ds. F. Tjeerdsma namens de dienstorganisatie anderzijds. In goed overleg werd besloten om de weg tot verzelfstandiging van de *Postille* in te slaan. Inmiddels wordt het boek niet meer onder verantwoordelijkheid van de Protestantse Kerk in Nederland uitgegeven. De *Postille* is voortaan een zelfstandig product van Boekencentrum Uitgevers. De redactie verzorgt de inhoud van het boek in overleg met de uitgever.

De nieuwe formele positie van Kerk en Prediking maakt het mogelijk om mensen die niet tot de Protestantse Kerk in Nederland behoren tot redactielid te benoemen. De redactie vond prof.dr. C.J. de Ruijter, hoogleraar Praktische theologie aan de Theologische Universiteit van de Gereformeerde Kerken (Vrijgemaakt) te Kampen, bereid om de gelederen te versterken.

Er is nog een verandering te melden. Helaas moest dr. H.C. van der Meulen het supervisorschap beëindigen. Hij kon die taak niet meer verrichten in het kader van zijn werk als docent Praktische theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit. Dr. A.W. Velema werd als zijn opvolger benoemd. Velema werd in 1982 predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Gouda en in 1991 werd hij legerpredikant. In 2010 ging hij over naar de Protestantse Kerk in Nederland. In het jaar waarin hij bij de krijgsmacht ging werken, promoveerde hij op het proefschrift *God ter sprake. Een homiletisch onderzoek naar de vooronderstellingen van de prediking bij Karl Barth, in vergelijking met Hans Joachim Iwand, Ernst Lange en Rudolf Bohren*. Daarmee bewees hij zijn deskundigheid op homiletisch terrein.

De inhoud van de *Postille* is niet wezenlijk veranderd, maar er is bij de gebruikelijke exegetische en homiletische schetsen ook aandacht voor muzikale, literaire of dramatische verwerking. Als altijd zijn ook een inleidend artikel (deze keer een bijdrage van ds. R.H. van der Rijst over de kunst van het kinder-verhaal) en een overzicht van homiletische literatuur voor de preekvoorbereiding door dr. F. Stark opgenomen. De laatstgenoemde rubriek is ingekort. Deze beperkt zich nu tot signalementen van nieuwe literatuur die voor de preekpraktijk van direct belang is. Overzichten van *Postille*-achtige uitgaven in het buitenland of van uitgaven rond de jaarorde zijn niet meer opgenomen. Homiletische studies van meer fundamentele aard worden voortaan via de website en in tijdschriften gerecenseerd.

Omdat tussen Pinksteren en advent, met name in de zomer, minder intensief gebruik wordt gemaakt van de *Postille*, is het aantal schetsen voor deze periode teruggebracht. Daarentegen is het aantal bijdragen voor bijzondere diensten verhoogd. Al met al is de omvang van het boek iets afgenomen, met als bijkomend voordeel dat de prijs van de *Postille* daardoor verlaagd kon worden.

Toch is hiermee niet alles gezegd. De redactie bezint zich op de vraag hoe de uitgave in de toekomst nog beter op de praktijk van de preekvoorbereiding toegesneden kan worden. Dit zal zijn weerslag krijgen in de komende delen. Overigens: suggesties voor verbetering van de *Postille* zijn welkom. Mailt u dan naar info@boekencentrum.nl met in de onderwerpregel 'Postille'.

Kerk en Prediking nam niet alleen afscheid van Van der Meulen, maar ook van de volgende leden: dr. R. Bos (tevens oud-auteur van de rubriek 'Literatuur bij de preekvoorbereiding'), ds. M.A. de Hoog (tevens oud-secretaris), ds. H. Mudde, ds. J.J. van Nijen (tevens oud-supervisor), dr. H. Vreekamp en mw. ds. G.A. de Vries. De redactie is hun veel dank verschuldigd voor hun inzet.

Na meer dan zestig jaar voorziet de *Postille* nog steeds in een behoefte. De uitgever liet weten dat in 2010 zelfs veel meer exemplaren van het boek verkocht werden dan in 2009. Ook de website (www.postille.nl), met daarop het register, wordt veel gebruikt. De redactie spreekt de hoop uit dat ook *Postille 63* haar weg naar talrijke gebruikers zal vinden.

Namens de redactiecommissie *Postille*:

J.D.Th. Wassenaar, voorzitter

R. Abma, secretaris

A.W. Velema, supervisor

Leden van de redactie:

Mw. dr. R. Abma, Huizen

Ds. R. van Essen, 's-Gravenhage

Ds. J.J.F. van Melle, Oudorp

Prof.dr. C.J. de Ruijter, Kampen

Mw. dr. F. Stark, Lexmond

Dr. A.W. Velema, Leusden

Dr. J.D.Th. Wassenaar, Hellendoorn